

[Aksel Larsen.]

under disse forhandlinger står i beklagelig kontrast til hans ord om nødvendigheden af forhandling og afspænding. Forholdet er jo det, at hver gang Sovjetregeringen under disse forhandlinger tilsluttede sig tidligere fra vestmagterne fremsatte forslag, blev vestmagterne modstandere af disse deres egne forslag. Forholdet er jo det, at Sovjetunionen foreslog begyndelsen til nedrustningen gjort på de nærmestliggende og mest aktuelle områder, men vestmagterne besvarede stedse sådanne forslag med at kræve hele afrustningsproblemet i hele dets komplicerede omfang løst på én gang i stedet for at gå med til at gøre en begyndelse, der kunne hjælpe til at genskabe tilliden, fjerne frygten og åbne vej til mere omfattende skridt. Forholdet er jo det, at Amerikas Forenede Stater, England, Frankrig og Canada udgjorde de fire femtedele af nedrustningskommissionens underudvalg og i kraft af deres majoritet kunne bringe alt til at strande.

Den højtærede statsminister oplyser rigtigt, at Sovjetunionen foreslog begyndelsen gjort med almindeligt og absolut forbud mod anvendelse af kernevåben, altså atomvåben og brintvåben, og med øjeblikkelig indstilling af prøvesprængningerne. Han oplyser også rigtigt, at de fire vestmagter, der deltog i forhandlingerne i underudvalget, afviste dette, medmindre det blev forbundet med et effektivt kontrolsystem, med en kontrolleret nedrustning af konventionelle våben og en indstilling af produktionen af spalteligt materiale. Det må tilføjes, at statsministeren med disse oplysninger dementerede sin andetsteds i talen i tirsdags — sp. 1919 — fremsatte urigtige påstand om, at

„efter sovjetisk opfattelse bør alle europæiske lande med undtagelse af Sovjetunionen uden at afvente en almindelig nedrustning give afkald på atomvåben og raketter og holde sig til våben fra før atomalderen.“

Som statsministeren selv har bekræftet, har Sovjetregeringen jo netop foreslået, at der skulle indføres et almindeligt og absolut forbud, gældende for alle lande, imod atomvåben.

Nu har Sovjetunionen ikke alene ikke modsat sig kontrol, men den har foreslået

kontrollforanstaltninger. Dog må det vel være rimeligt, at man først enes om, på hvilke områder og for hvilke våben nedrustningen skal begynde, og at man ikke starter med at aftale kontrollforanstaltninger, før man ved noget om, hvad det er der skal kontrolleres.

Men hvorfor stiller man betingelser, når det drejer sig om et forslag om, at de tre eneste atommagter, der til dato eksisterer, skal ophøre med prøvesprængningerne? Der kan jo simpelt hen ikke foretages en prøvesprængning med et atomvåben, uden at den øjeblikkelig kan registreres over alt i verden. Kontrollen er altså let. Og så vigtige mere omfattende nedrustnings- og afspændingsaftaler er, så er det en kendsgerning, at selv om prøvesprængningerne ikke behøver at føre til krig, er de i sig selv en mere end frygtelig fare for menneskeheden.

Må jeg tillade mig at minde om den debat, vi her i tinget havde om dette spørgsmål den 28. juni i fjor. Må jeg yderligere henholde mig til den appel, som på initiativ af nobelpristageren dr. Linus Pauling er indgivet til De Forenede Nationer og har fået tilslutning af henved 10 000 fremtrædende videnskabsmænd fra alle lande, såvel i vest som øst, deriblandt over 100 videnskabsmænd i Danmark med professorerne H. V. Brøndsted, K. Adolf Jensen, Sigvard Kaae, Tage Kemp, Linderstrøm-Lang, Mogens Pihl og Mogens Westergaard i spidsen.

Jeg vil gerne have lov til at citere ordlyden af denne henvendelse, og jeg anser det for nødvendigt at oplæse ordlyden af den, fordi især de oplagsmæssigt største dagblade her i landet, hvori oplysningen af befolkningen om vigtige spørgsmål efter den højtærede statsministers mening er så fri og ubegrænset, har behandlet hele denne sag som petitstof, i ringe omfang har offentliggjort ordlyden af henvendelsen og har forsøgt at bagatellisere underskrivernes sagkundskaab. Henvendelsen lyder sådan:

„Vi undertegnede videnskabsmænd og læger opfordrer indtrængede til, at der afsluttes en international overenskomst gående ud på, at afprøvning af atom-bomber og andre kernevåben bringes til ophør nu.

Enhver afprøvning af atombomber forøger mængden af radioaktive elementer ud over hele jorden. Enhver forøgelse